

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előzetes helyben a szerktők kiadó tulajdonosnál uri utca 435dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyébut pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: előléptetések; az országgy. végnapjaiban érkezett 12 rendű k. k. leirat 's illetőleg válasz; Országgy. közlemény: (a' 256. frdi ülés részletei az ország-pénztár-kezelésről jeles beszédek; nov. 5d. frdi ülésb. hadiadó iránti leirat; nov. 5d. frdi ülésb. a' vegy házasság 's honfiusítás; az napi ülésb. a' közösteherviselés 's ország-pénztárkezelés iránti frdi javaslat; ez napi ország. rdi ülésb. katonai élelmezés, magy. ezred tisztiségek, futóhomok, vegy házasság 's hadiadó-megállapítás; nov. 7d. frdi ülésb. concert. tagok a' fidek részirül, országgy. költségek; magy. nyelv; Ludovicea; szabad átmenet; pesti országház; francia háboru-okoza kár; leluzási díj; zsidóság 's közadó ügye; nov. 6d. ker. ülésb. koronaőr-választásról viták; ország. ajánlat 's ország-pénztárkezelés; m. gazd. egyesület; m. egyh. megüritül jöszágok föveldelel; nov. 6d. elegy. ülésb. 5 rendű föllírás 's t. javaslat fölterjesztetett; nov. 6d. elegy. ker. ülésb. nemz. színház; nov. 7d. frdi ülésb. dunna-tengerparti vasut; elegy ülésb. koronaőrök választ. az napi ker. ülésb. kir. városok, szab. kerül. 's községek rendezés-ügye; vakok, siketnémák 's tébolyodtak intézése; kir. városoknak a' t. javaslatok egyes zav. kiterjesztése; urb. törvények ném. §§. módosít. vámszabályzat, közmunkák, ország. ajánlat, pénztárkezelés 's országgy. napló; az napi ország. rdi ülésb. ország. ajánlat, pénztárkezelés; átmenet, szab. kir. város. fölvallási szokások, magy. nyelv; nov. 8d. ker. ülésb. sok tárgy közt a' hitelintézet iránti k. k. válasz nem fogadtatott el; az napi frdi ülés a' közös teherviselésre maradt előbbi határozatánál; közmunka-szabályozás 's csőd iránt megön az egyezség; a' vallási ügyre ném.) budapesti napló a' Társalkodó végén.

Spanyolország (válaszfölrás; Buenavista palota; új öszszeesküvés Madridban és a' tartományokban; Krisztina lemondása évi járandóságáról.)

Anglia (Ellenborough: O'Connell évi tiszteletdíja 's a' federalismus; Mathew gyámoltatlanság; oldhami tűz.)

Franciaország (polytechnikai tanszerkezet; Montmorency hg 's Buzead a' rabszolgakereskedés ügyében)

Magyar- és Erdélyország.

Ö. cs. 's ap. kir. föls. a' felsőbiederstollui megüritül bányaintézősége Belló Antal körművei k. bányásáért, 's az ottani bányaintézői segéd-állomásra Weixler Antal felsőbiederstollui k. bányanagyot melőzötött kegy. ki-nevezni.

K. k. válasza a' bányat. könyviránt. Sacrae etc. Projecto codicis montani per Dnos SS. et OO. ope demissae suae ddo 3. et 7bris a. c. Repraesentationis substrato, spectata multiplicum, de quibus lege regulandis eodem agitur, tum inter privatos monticolas, hos inter et aerarium reg. intercedentium correlationum diversitate, pro eo, ut omni ex parte debite et mature pertractetur ac superetur, nonnihil plus temporis exigente; al- tef, suam Maj. Sacr. quae, ut circa notabilem hunc pri- vatarum nonminus quam publicarum opum fontem magis clarae ac determinatae condantur legum sanctiones, I- psa etiam benigne desiderat, gravissimam sane hanc ma- teriam omni cura et sollicitudine benigne expensuram, desuperque ad proxima comitia meritoriam suam beni- gniam resolutionem edituram esse. In reliquo etc. 2a nov. **K. k. válasza a' bányat. könyviránt.** Sacrae etc. Ad demissam DD. SS. et OO. repraesent. circa per- quisitionem manuseriptorum bibliothecae Mathiae I. Regis Hung. substratam al- tef, suam Maj. Sacr. ea, quae ad complementum desiderii huius pro ratione subversantium aduactorum fieri poterunt, benigne curaturam esse. In reliquo etc. 4a nov. **K. k. válasza az 1832/3. 21 t. cz. (erd. Rézszek visszacsatoltatása) fogana- tositása iránt:** Sacrae etc. Quum ex ipsa, qua DD. SS. et OO. jurisdictiones Partium reapplicatarum ad ex- mittendos in medium eorundem ablegatos altissima aucto- ritate regia stringi sollicitant, demissa sua ddo 28. febr. a. c. repraesentatione, eveniat: praefatas juris- dictiones ob non expletam, quae eas ex art. c. u. l. 21: 1836 manet legale obligationem, actione fisci regni coram Tabula reg. iudiciaria erecta, conventas esse, in tali initate iam ad mentem articulum 1: 1498. 79: 1635: et 5: 1662. congruae eatenus provisionis situ, summe- fat. suam Maj. Sacr. rem porro quoque in hocce positivarum legum tramite relinquere constituisse, Eandemque in reliquo, quoad alterum antelatae DD. SS. et OO. repraesentationis obiectum, respectu novioris item Eorundem ddo 9. sept. a. c. eodem in merito facto remonstrationis, semet ad alti- simas suas, tum his sub comitiis ddo 29. febr. a. l. nro 3864, tum sub praeritis ddo 30. apr. 1840. nro 5512. editas resolutiones cum eo benigne referre: praehabitis effectivae reapplicationis quaestio- nibus per operantem commissionem iam pertractatis, il- lam harum partem, quae legislativam poscunt provisionem, DD. SS. et OO. proximis Comitiis intimandum, at- que medio etiam tempore per summe- fat. suam Maj. Sacr. opportunissima quoque benigne disponenda fore, quae ad plene consummandum reapplicationis negotium referuntur. In reliquo etc. 4a nov. **K. k. válasza a' bel- kereskedés 's mülpár felvirágzása iránt:** Sacrae etc. Quoties al- tef, suam Maj. Sacr. pro iure et mu- nere suo regio, cordi sit, ut commercium perhari etiam sui Regni Hung. omnimode promoveatur, sicut naturz- lis etiam industria lactiora capiat inc. ementa, recentio- ribus et novissimis in hac linea ordinationibus amplius testatum reddi, quam ut his desideria DD. SS. et OO. effi- caciter praeventa esse, non ipsos etiam prospecturos dubitari possent. Quod hac in re ad propria quoque suae Maj. Sacr., sic animo comparatae, vota explenda ultro processum non sit, gravissimis sane aduactorum mo- mentis, quibus imperare non suae est potestatis, attri- buendum esse. Al- tef, suam Maj. Sacr. obiecto huic praeci- piam augustarum curarum suarum partem devovisse,

habereque sibi intime persvasum, quod ad realem pu- blicae in Reg. Hung. prosperitatis efflorescentiam, com- modaue Monarchiae promovenda, non aliud certius du- cere possit vehiculum, quam quod ex ratione arctissi- mae materialium necessitudinum unionis procedat. At- que ideo, nihil Eandem desiderare ardentius, quam ut commerciales quoque Regni sui Hung. et parium adne- xarum, cae. erarumque haeredit. ditiorum suarum cor- relations, salva alioquin art. 10: 1790. dispositione, quoque, pro reciproco eorundem emolumento, et uti- litate coordinentur; neque dubitare suam Maj. Sacr., DD. SS. et OO. ea, quae salutarem hunc scopum hactenus morabantur, suo tempore omni cum aequanimitate expensuros, et ad ea, quae ad removenda impedimenta illa conferent, sua quoque ex parte collaboraturos. Eandem itaque DD. SS. et OO. ad demissam Eorum ddo 13. sept. a. c. remonstrationem benigne declarandum iussis- se, quod proximis comitiis opportuna benigne suppedi- tare velit adinvenire, quae ad obtinendum illum finem, commercialium ab utrinque correlationum illi coniu- gendarum nexu requiruntur. In reliquo etc. 7a novemb. **K. k. leirat melly által** Károly es. föhg az or. ggy. berekesztése iránt megbízó-levele közhirre tételik, Fer- dinandus etc. Quum pro conclusione praesentium comi- tiorum Sereniss. Archiducem Carolum, aurei velleris, et ins. ord. nis Mariae Theresiae etc. magnae crucis equi- tem, campimareschallum etc. Patrum nobis charissimum, in commissarium Nostrum reg. elementer nominaverimus, et in medium Dilectionis et Fidelitatis vestrarum exmi- serimus, Eidem plenam in his, quae nomine nostro dictu- rus est, fidem, debitumque obsequium per Dilectionem et Fidelitatem vestras praestari elementer volumus. 8. nov. **K. k. leirat a' koronaőrökül** megválasztottak által a' szokott hitnek Károly ó. cs. kir. föhg sége, kir. biztos előtt letéhetése iránt, Ferdinandus etc. Quod in medium Dilectionis et Fidel. vestrarum, ad concludenda praesentia Regni Comitia concedere non possimus, Di- lectio et Fidel. vestrae ex altero nostro benigno rescri- pto regio intellexerunt. Hac igitur de causa Serenissimum Archiduc. Carolum, aurei vell. ins. ord. Mar. Theresiae etc. magnae crucis equitem, Campimareschallum, patrum Nobis Charissimum, pro conclusione praesentium Regni Comitiorum in qualitate commissarii Regii exmissum, ea etiam facultate elementer instruendum du- ximus: ut ab electis per Dilectionem et Fidel. Vestras in nexu ben. resolutionis nostrae ddo 2dae nov. a. c. editae Sacrae Regni Coronae custodiibus, juramentum quoque per illos, ad mentem art. 38: 1715. nuncupandum, No- mine Nostro excipiat. 8a nov. **K. k. leirat Károly es. k. föhg ségének** mint kir. biztos megbí- zó-levele iránt, Ferdinandus etc. Impediti pro con- clusione praesentium comitiorum in propria aug. persona prout antea constitueramus, in medium fidel. SS. et OO. concedere, praevium in finem Sereniss. Archiducem Car- olo- rum, aur. Vell. et ins. ord. Mar. Theres. etc. magnae crucis equitem, Campimareschallum, Patrum Nobis Charissimum, qua Commissarium Nostrum reg. ben. ex- mittere decrevimus, Dilectioni vestrae Directorum ad haec comparatum aduicta scopo illo transparentes: ut ad exigentiam eius cunctis, quorum interest, requisita inviatio quoque dari, eademque SS. et OO. communi- cari valeat. 8a nov. **K. k. válasza a' magyar nyelv tárgyában.** Sacrae etc. Articulum de lingua hung. per DD. SS. et OO. medio demissae suae ddo 8. nov. a. c. remonstrationis substratum, al- tef. suae Maj. Sacr. cum eo: ut §. 2do illa etiam benignae suae ddo 2.3ae jan. a. c. editae resolutionis provisio: ut cum articulis dialectali- bus simul eorum in latinum et linguas vernaculas ver- siones publica auctoritate procuratae, omnibus jurisdi- ctionibus via Cons. loc. reg. suo tempore transpauantur hoc sensu diserte exprimitur; in §§is 3o 7o et 8o ad men- tem praecitatae ben. resolutionis, non Regnum Croatiae, sed partes adnexae; insuper autem §. 8o in locum factae inibi indeterminatae Scholasticarum mentionis, Academia, et Gymnasia Partium adnexarum duntaxat diserte memo- rentur, §§is porro 4o. 5o et 6o respectivae dispositiones ad exemplum articuli 6: 1840 magis clare ad jurisdictiones intra fines Regni constitutas restringantur; §us de- mum 9us in sensu ben. resolutionis ddo 9ae oct. 1844. ita deducatur, ut exinde pateat: suam Maj. Sacr. circa lin- guam hung. pro vehiculari publicae in scholis instru- ctionis adhibendam congrua disponere dignatam esse, benigne probari, sicut redigendum ad solitam cum Cancell. reg. hung. aul. concertationem relegari. In reliquo etc. 9a nov. **K. k. válasza a' közadó tárgyában.** Sacrae etc. Oblatam per DD. SS. et OO. ope demissae re- praesentationis suae ddo 6ae m. c. Contributionem cum 4.395.244 fl. et 38 1/2 xr. summam item 75.000 flor. pro do- tatione collectaculorum destinavam, summe- fat. sua Maj. Sacr. ea utel. is, conditionibusque ben. suarum ddo 27ae martii et 18ae apr. 1836, ac 7ae maji 1840. resolu- tionum, porro innixa, elementer acceptat; quoad beni- gnissimam vero suam de sorte contribuentium mentem, Semet ad nuper ddo 2ae nov. 1814. editam ben. resolu- tionem refert. In reliquo etc. 9o novemb. **K. k. válasza a' közmunkák szabályoztatása tárgyában.** Sacrae etc. Projecto articuli de regulatione publicarum opera- rum, quod DD. SS. et OO. ope demissae suae ddo 8ae nov. a. c. repraesentationis substraverunt, al- tef. suam Maj. Sacr. cum eo benigne probare dignatam esse, ut in

eodem legalis Cons. loc. inspectio diserte praesalvetur et missa ca §i 12i parte, quae semet ad articulum non- dum substratum reiert, contextu §i 13i relate ad praesentationem praeiuncturarum militarum obtutu recentius facti in nonnullis iurisdictionibus a praevigente usu recessus, directe antiqua eatenus manebatur consuetudo; §o autem 4o circa altiorum Statutorum huiusmodi revisionem congrua fiat provisio; proavis conformando articuli projecto ad solitam cum cancell. concertationem relegato. In reliquo etc. 9a nov. **K. k. válasza a' koronaőrök megválasztásáról** alkotott föllírás- ra. Sacrae etc. Demissa DD. SS. et OO. repraesentatione ddo 8ae m. c. substratam de S. Regni coronae Custodum electione articulum, al- tef. sua Maj. Sacr. electione hac benigne confirmata, elementer ratihabet; tenoribus ejusdem ad solitam concertationem relegatis. In reliquo etc. 9a nov. **K. k. válasza a' folyóhomok áltai okoztatni szokott károk meggátolásáról.** Sacrae etc. Al- tef. suam Maj. Sacr. relate ad substratum, de fluente sabulo, articuli projectum DD. SS. et OO. significari benigne iussisset art. 20: 1807. complures salu- tares hanc in rem provisiones, quae in praesente articulo desiderantur, complectente, eandem benigne cupere: ut mox in rubro articuli huius, de modificatione et respectiva extensione articuli 20: 1817. mentio injiciatur. Quantum ipsos articuli tenores attinet: cum tributa in §o 8o compossessoribus, circa continuationem operatio- num, deliberandi et concudendi facultas, strictae praecedentium §sum dispositioni non plene cohaereat, e- amque facile fluxam aut irritam reddere, ansamque ab- usus praehere possent, paragraphum eundem exmitten- dum, ad §um autem 11um pro securitate partium provisio- nem §i 5ad illos etiam casus extendendam esse, dum ipsae quidem jurisdictiones, quoad modum procurandi legis huius effectus inter se conveniunt, sed singillatim ne fors Possessores ratione praegraviorum suorum mede- lam altiori loco sollicitare cuperent. Reliquos substrati articuli §os suae Maj. Sacr. benigne probari, et praevius conformandum articuli projectum, ad solitam cum Cancell. concertationem relegari. In reliquo etc. 9a nov. Ezekben kívül még 6. kir. válasz érkezett 1) a' vallás tárgyában nov. 9k. felterj. felírás 2) az 1840: 22. t. cz. módosítá- sa 's meghívottatése 3) a' vegy. házasságok 4) a' val- lásbeli átmenet 5) a' leluzási díj 6) a' katonai élelmezés és szállásosztás iránt, mellyeket legközelebb.

Országgy. ülési közlemény a' Hírnök szerint. (A' 256dik frdi ülés részletei.) Mult számunkban em- litett indítványa, melly táblai végzéssé lön, a' nagy tek- grófnak köv. tartalmu: Magam is azon véleményben va- gyok, hogy sokkal jobb lesz végkép a' dologhoz szóla- ni, mert mint a' tapasztalás mutatja, kivált nagy ese- mények, a' részletek 's némi scrupulosok által szoktak leginkább hajótörést szenvedni. Felfogásom szerint, ha a' magyar törvényhozás kifejlődéséte tekintetben, hol kivált olly szorosán elszigeteltcstak léteznek, mint köz- tünk, tekintem, látom, a' privilegiált osztályok minde- niütt saját érdeküket őrzik, vagy azon félelemtől vezé- reltetve, hogy anarchiába bonyolódik az egész, vagy valami nagy hatalomtul nyomatikel. Mennyire az emberi kifejléseket kísérem, nem látam soha példáját annak, mit tegnap a' magyar t. hozás tett ezen ház határozata által, részéről egy fő regens ideának csak ezt tudom ál- litani: a' közteherviselési elv megállapítását. Igaz, so- kan e' tekintetben nem látnak nagy dolgot, mert a' soma- ma, melly itt ajánlatott, sem nagy, az idő sem hosz- su, 's csupán egy tárgyra t. i. az általános teherhordás „gleiche Rechte, gleiche Lasten“ neli investitúra ha- tároztatik fordittatni; de be van ebben a' kifejtethőség, mellyet azon rész, melly nem fogott a' többség vele- ményével kezelt, már előre is nyujt, csak azon különb- séggel, hogy a' mi miatt ezen rész busult, épen azon okból örvendek én; mert honunk kifejlődésének előmoz- dítását egyedül illy igazságos alap sarkalatán tudom képzelni. Már most természetsszerint a' kezelés földolog. Magam is, mi a' kezelést illeti, hogyha a' m. FRR. a' kö- zösség elvét úgy fogadják el, mint az itt lenne elfogad- va, akkor én egy millióval évenként megelégszem, ha t. i. a' kezelés úgy fogadtatik el, mint én kívánom. Bo- csánatot kérek, nem akarok senkit megbántani, de gr. Z. Ö. ur, ki először szóltat fel, ki miként tudjuk, ezen dolognak lehető legnagyobb ellenzője 's bizonyosan, tökéletes meggyőződésem szerint mondom, épen gr. Z. Ö. ur kívánta először a' kezelést tárgyalás alá vétetni, mert ez is a' parlamentaristákhoz való, miszerint hogy ne sikerüljön valaminek eldöntése, olyasokhoz folyamodunk, mik a' dolgot megakasztják; a' kezelést pedig, tudjuk, könnyen olly lábra állithatják, miszerint ha mégis mozdulit, megakad másutt, 's mi itt a' bujós- di ajtón nem tudott kisurrani, potyogjon ki másutt. Ezt előrebocsátván, azt mit gr. T. L. ő mlga tegnap mon-

dott, egész mértékben pártolom és felfogom, t. i. hogy most egy olly lépés van előttünk, mely határozni fog, aut aut; 's én ha Magyarország életét fölveszem mostani állapotjában, és mindazon szenvedélyeket, sympathiákat és antipathiákat, melyek nemzetünkben kifejlődtek 's mellyeknek kifejlődniök kelle, hosszú alvása után hasonlítani Magyarország állapotját egy méhrajhoz, mely vagy gyönyörű anyakas fog lenni, vagy pedig megperzseltetik és elveszik mézét. Így gr. T. L. ő mlgának tökéletes igazsága van, hogy ez olly pont 's ezt már más is említé, mint Hercules választása, jobbra vagy balra: egy részről az erény, másrésztől a' bűn; egy részről a' kifejthetőség, más részről valami subjectio. De megvallom, mi az árnyéklatekat illeti, ugy képzelem a' dolgot, hogy ha most azon pillanatban a' köztelherdás ügye's Magy. országnak egész finansialis állapotja ugyszólván octroirozva szőnyegen volna 's ennek ma tisztába kellene jőni, akkor azt tartom, tökéletesen igaz az, hogy lehetetlen volna elégséges gondadal lenni, de még a' legkisebb szavakra is kellene akkor vigyázni; mert vagy életet vagy halált fogna következteni, mire egy becsusztott hiba vagy észre nem vett szó elég. De most miként állunk? Előttünk áll egy hosszú munka; és csodálom, hogy illy rövid idő 's annyi munkahalmaz alatt egy illyes is elkészülhetett; mert csak fogjuk fel azt, hogy az orsz. bizottság ki volt ugyan küldve, de annyi más do'ga volt, hogy csak 6 óra este ülhetett össze. Ezen hosszas munkálatot pontonként fölvenni 's tisztába hozni bajos; 's ha egy részről azt mondja valaki, nekem a' különvélemény tetszik, de annyi sok között van a' jó, hogy bajos e' részben is tisztába jőni; 's megvallom, ha fontos szerződésről van szó, az pedig 50—60 szakaszból áll, mindig szédül fejem 's legálább időt kívánok arra, hogy a' dolgot tökéletesen kifőzhessem. Azért azt vélem, hogy azon helyzetben vagyunk, mellyben nemzetünk igen sokszor volt már, t. i. hogy nem fejtett ki egyszerre valami charta által, hanem historicie az idő által. Én t. i. most, hogyha a' közösség elve meg van alapítva, miután csak keveset vagy kevés időre fizetünk, nem gondolom, hogy azon vizongarantiának épen olly nagyok kellene lenni, mintha az egész finansialis állapotban örökszerződést tennénk. De ha azt mondom, hogy nem kell olly nagyok lenni azon garantiának, nem mendom egyuttal, hogy az olly alapra állíttassék, melly lassankint ugy fejlődik ki, hogy az abból csirázó felelősség szappanbuborékká váljék, hanem olly sarkalatra állíttassék, mellynek természetes haladása 's ösztöne már magában az odavetett magban rejlik. Erről később szölok még, midőn a' sommáról fogunk értekezni. Bocsánatot kérek, hogy ezt előre bocsátottam, de e' részbeni állásom különös; mert publicista — nem akarok nevezni senkit — az embert könnyen következettlenségűl vádolja, hogyha azon dicso' római instrumentummal arieskint falba nem veri fejét, és az idő és körülményeknek enged és alkudozik. Ezek ugyanis azt fogják mondani: mikép lehetett, hogy egy olly planum, melly 5 milliónak 35 évre megajánlását tűzte ki, annyira leolvadjon! sokan pedig azt vélik, hogy ime mi gazdagabb emberek vagyunk, kik nem irtóznak ugyan az elvtől, de midőn az erszény összeütkezésbe jö elvekkkel, akkor sokan tán elveiktől inkább megválnak mintsem fizessenek. Én, hogy e' tekintetben mennyi igazság van, mennyi nem, és e' tekintetben ez capacitatio volt e' sokaknál, arról hosszabban vitakozni nem akarok. Megvallom, nem dicsekvésből mondom, de olly állapotban vagyok, nem magam feje és szerzeményem után, hogy a' legnagyobb adónak barátja vagyok; de visszamenve a' kezelésre, röviden azt kívánom, hogy miután a' közösség elve itt elfogadtatott, a' somma pro hic et nunc 3 millióban állapíttassék 4 évre t. i. úgy, hogy az első évben ne fizetessék semmi, melly csupán csak előkészületekre 's arra is, hogy az emberek ezen eszmével megbarátkozzanak, hagyassék. Ezen 3 milliónak mire fordíttatása egyenesen a' két tábla által tüzetik ki. Már most a' kezelés fölalapja az volna, hogy őfels. nevezzen ki egyetlen egyedet, és az a' kitűzött munkákat hozza életbe, az ellenőrség pedig a' nemzetnél megvolna. Felfogásom szerint minden alkotmányos biztositékot mindenütt az executivában látom, így a' pénzkezelést is, az ellenőrséget pedig a' nemzetben. Mi volna tehát a' nemzet ellenőrsége? az országgyűlés; 's értsük egymást, az országgyűlés, azaz a' két ház t. i. ha azon egyednek, melly orsz. gyűlésről orsz. gyűlésre köteles minden tetteiről legrészletesebben számot adni, eljárása helyben hagyatik, nincs legkevesebb ok elmozdítatására; ha azonban a' két tábla megegyezik abban, hogy köteleességét nem teljesíti, akkor ő elmozdítható, 's csak azon esetben, mellyet tán fel tudok fogni, miután állapítván a' lehetőség körén nincs kün,

hogy, ha maleversatio forogna fen, akkor törvényes uton perbe idéztessek és a' hozandó ítélet szerint a' netalán elrablottat visszatéríteni legyen köteles. Sokan azt fogják mondani, hogy ez nem elég biztosíték. Megengedem; 's ha idővel nagyobb lesz a' somma, akkor majd nagyobb kiterjedésben tárgyalhatni azon garantiát. 'S így mielőtt tovább szölanék, rögtön most ez elveket szeretném megállapíttatni, 's ha azok így vagy úgy dűnek el, akkor kellene azon részletekbe bocsátkozni, mellyeknek egy része már felolvasatott az orsz. bizottsági munkálatból, 's fentartom magamnak, hogy még később ebbeli eszméimet, ha szükséges illusztrálhassam. Ez addig is alázatos vélekedésem. A' szölok által az ügy lehető legnagyobb ellenzőjeül jelelt gr. a' szemére lobbantott parlamentaristicat visszautasítván, emlékezteté, mikint a' m. grófnál nagyobb mestere a' mystificationnak 's gyanusításoknak nincs, melly utóbbiakat egész hírlapi czikkeiben magasztalta, 's fel is szólta mindenkit, hogy gyanusítsák őt mint ő másokat is gyanusítani fog. Senki sem szölte egyenesebben e' tárgy körül mint szölok; ő mindig a' közösteherviselés ellen volt, mert meg van győződve, hogy ez nemesi szabadságunkat egyenesen a' kormánynak hozná martalékul. Erősíti őt e' részben őmlgának mostani előadása, mellyben szölok semmi garantiát nem lát 's azért a' RR. üzenetét pártolja. Ezután egy b. főt. széki közbiró 's főisp. helyettes így nyilatkozik: E' tárgyat illetőleg az orsz. választmány a' kezelésre nézve azon elvet állítá fel, miszerint azt felelősség alatt a' kormányra kívánna bízni, 's a' nemzet részire az ellenőrködést 's a' feleletre vonatkozó jogot tartani fön. A' különvélemény ellenben, mellyet a' tek. RR. elfogadának, a' végrehajtást a' kormánytól egészen elvonta, a' lehető felelősség előállítása esetén a' honi rendes itélőszökeket mellözve, egészen új bíróságot állított fel, tervébe az eskütszökek divatos eszméjét szölte, 's a' két tábla egymássaleni állását, viszonyát, 's a' dolgok végelhatárzására szükséges befolyását e' példából könnyen más követeléseket huzható számokban fejezé ki; belévágott végre a' kormánynak eddigelő honunkban hasonló hivataloknál szabadon gyakorolt kinevezési jogába, 's hihető 's lehető é ennyi fontos meg annyi alkotmányos kérdést csak így melleleg eldönteni? Ha nem, vajjon mindezekről akaratjuk é föltételezni végzésünk életbeléptetését? én mindezt mellözném 's alkotmányos uton járván ez elvet mondanám ki: a' végrehajtás, mint minden más alkotmányos nemzetenél, kirekesztőleg illesse a' kormányt, álljon ez azonban a' nemzet ellenőrsége alatt, 's legyen annak olly módon felelős, miszerint a' felelősség eszméje ne pusztán csak papíron maradjon. A' végrehajtást illetőleg, a' dolog természetében fekszik, hogy egy országban, egy alkotmányos állományban a' végrehajtó hatalom két uton nem működhetik. Ugyan mi lenne abból, ha a' Hltó-tanács mellé, mellyet törvényink állítanak fel a' végrehajtó hatalom organumaul, egy más hasonló természetű testület állíttatnék fel; nem jöne e' kettő szünet-nélküli összeközésbe? sőt a' jelen esetben nem vesztendő é el a' Hltó-tanács minden tekintélyét 's befolyását, miután kétségtelenül ama másikkal lenne a' honban legérdekeseb foglalatossága, 's annak működéséhez csatlakoznának lassankint a' beligazgatás majd minden ágai, az vinnó mintegy az igazgatás költői oldalát, mig ennek csak a' prónai, a' bitanglovak 's edictalis határnapok közhírré tétele maradna. A' beligazgatásban egységnek kell uralkodni, ezt pedig csak ugy érhetni el, ha a' végrehajtó hatalom nem oszlik meg; e' tekintetben tehát mind azt, mi a' végrehajtó hatalom körébe tartozik, a' kormánytól magunk érdekeiben elvonandónak nem hiszem. De nem is tehetni föl, hogy illyesmire a' kormány önmaga érdekében is ráálljon, 's noha tudom, hogy erre az lesz a' felelet, mikép nekünk nem feladatunk azt nézni, mire áll a' kormány, 's mire nem: még is azt hiszem, hogy valamint ez általánosságban sem áll, ugy jelen esetben azon szirt lehet, mellyen legszebb reményink fognak h a' jótörést szenvedni. Igen! ha nekünk csakugyan komoly szándokunk a' kivívott fizetési eszméket életbeléptetni, akkor ne kössünk olly föltételeket azokhoz, mellyekről biztosan állíthatni, hogy az egészet meg lesznek hiusítandók. Ha a' m. FRR. e' különvéleményhez ragaszkodnak, akkor bizvást megajánlhatják a' közös fizetést, bizvást nem 3 milliót, de a' legnagyobb summákat, mert előre tudhatják, miszerint egy garast sem fognak fizetni, ugy annyira, hogy a' ki fizetni nem akar, még is szeretné megtartani a' fizetésre hajlam színét, sőt még magyellüknek is látszani, soha se tegyen egyebet, mint ajánljon egy mentül nagyobb summát, melléje a' legszabadabb elvű föltételeket, de egyszersmind szavazzon a' t. RR. által ajánlott kezelési módra. A' felelősséggel a-

zonban másképp áll a' dolog, e' tekintetben ohajtanám jelen alkalmat arra használni, miszerint ezen elvre nézve nyerjen gyakorlatilag valamit az ország. Tudom én, hogy e' tekintetben is mindent egyszerre megnyerni nem lehet, de véleményem szerint egy megkezdő lépést tenni lehetne. Miért nincs nálunk sehöl felelősség, noha törvényink p. o. a' hltótanácsra nézve is azt világosan kimondják. Nincs azért, mert a' kormány végrehajtó hatalmát mindenütt testületek által gyakorolja; nem le h e t azért, mert az engedelmisség is testületileg szokott rendszeren megtagadtatni. Legelőször is t e h á t azon elvet mondanám ki, miszerint a' jelen kérdésre nézve egy ember legyen az egészért felelős, ezen egy ember pedig legyen az igazgató. De természetesen, hogy ez felelet terhére vonathassék annak idejében az orsz. RR. által, gondoskodnia kell arról is a' hozásnak, mikép annak kezei alólul se legyenek megkötve, 's hanyagság ellen észrevételek, vagy épen ellenszegülés által no hiusuljanak meg törekvései; mert a' felelősség minden nemzet példája szerint csak a' kellő függés 's engedelmisséggel járhat alkotványos téren karöltve. 'S im azt hiszem m. FRR., hogy czélszerű haladási lépést teend a' nemzet akkor, ha jelen körülményeket használva kivija magának a' testületi felelősség helyett az egyedit, 's megkísérti az ennek lehetőségét föltételező t. hatósági függés engedelmisség csiklandós terét. Mi azt illeti, hogy e' felelősség életbe is lépjen, értvén itt mindenkör a' közigazgatási — administrative — felelősséget: az volna véleményem, hogy egy illy igazgató számadását az országgyűlésnek mindenről tartozzék bemutatni, egyéb működéséről is felelős legyen, szükség eseteiben személyesen adjon bármellyik táblának is fölvilágosításokat, magában értődvén, hogy az országgyűlés megalgületlenségéi esetben felirási jognál fogva elmozdíttathatását is sürgethesse ő felségénél; minek megtörténtével határozatnék el az is, hogy ismét az összes t. hozás rendeltéből fogassék a' kir. fiscus által orsz. gyűlés alatt egyéb, annak színe előtt elköveteteni szokott bűnök 's vétkek. gyorsabb eljárást igénylő bírāja elibe. Az indítványzó gr. még több szölok által vádoltatván, szokott lángeszű bátorságával minden vádat visszatorlott, minek körülményes elbeszélését azonban a' többi tárgy fontossága nem enged, az említett gyanusítási 's tactikai szemrehányásra ezen nevezetes szavakkal válaszolt: Ha polgári bűnről, ha tactikáról van szó, akkor azt mondom, hogy itt ezen országban 's az egy élő istenre hivatkozom, — ha valaki czélt akar érni, annyi verböcözféle Lamennais és Père Infantin, annyi megrögzött aristokrata, annyi desperat demokrata közt, a' minek, ha összeadjuk, mása nincs széles o' világon; nálunk hol magyarul nem beszélnek, szóval, bonyodalomunk képét tudnám mutatni, hogy mindenki Naxos szigetében gondolná magát a' helyzetetve lenni, mellyből menekvés nincs, ha csak valamely kellemus Ariadne fonalát nem nyújtja, hogy az ember Minotaurusnak martalékul ne jusson (zajos tetszés) mondom, ha illy körülmények közt valaki azt mondja, hogy itt tactika nem kell, azt egyenesen önámítás, öncsalásnak nevezem. Megengedem azonban, hogy ezen szót tactika mással kellene fölcserélni, 's hogy rövid legyek, mi a' tactikát illeti: igen sok ember van, ki hazájának kárt ugyan nem, de legkisebb h a' sz n o t sem hajt, sőt némelnyek igen sok kárt is tesznek mindentactika nélkül; vannak ellenben mások, kik a' lehető tactikával azon vannak, hogy hazájoknak szolgáljanak, ezen értelemben, mint gr. Z. Ö. ő mlga emlité, mondhatom, szeretném az embereket mystificálni, szeretném pedig azért, hogy végkép ez elaljasodott állásból, mellyben nemzetem most van, kimerüljön olly állásra, mellyet én tudok képzelni magamban.

329d. ker. üléseb. nov. 4én esti 6 órakor a' hivatalképesség iránti leirat a' t. szerkesztési választmányhoz utasíttaték; a' hasonszenvi iskola-felállítást iránt teendő intézkedésekről ő fels. az országgyűlést tudósítani keretik; a' Hrabovszky alapítvány kiczikkeltetése iránti leirat szinte a' t. szerkesztési választmányhoz a' datni rendeltetett. Végre a' k. k. leiratok közül a' hadiadóbeli vétetett föl, melly körül szavazat sürgettetvén, első kérdésül kitűzetett: vajjon a' RR. a' multkor határozott 4 millió mellett megmaradnak é vagy nem? 26 megye 22 ellen a' határozattól elállott; a' kevesebbségben maradt megyék: Pozsony, Trencsény, Vas, Nógrád, Komárom, Hont, Győr, Zólyom, Pest, Tolna, Abauj, Zemplény, Szabolcs, Gömör, Borsod, Heves, Berég, Bihar, Csongrád, Békes, Arad és Torontál. A' szavazat eredménye fájdalmat sajtolt ki több követ kebléből, különösenek találtatván, miszerint minden újabb utasítások érkezete nélkül négy öt nap alatt olly kevésre olvadt a' multkori többség. A' kölcsönös recriminatiok után második

kérdésül az tüzetelt ki: vajjon a' mult országgyűlési összeg maradjon é vagy ennél kevesebb? s ez utolsó-ra 25 megyeszavazott 23 ellen.

264d. frdi ülésb. nov. 5én regg. 10 órakor. Hitelesítettek következő válaszúzenetek: a' katonai élelmezés és szállásolás, a' vámszabályozás és a' törvényczikelyek concertatiója tárgyában. A' jobbbágyok által gyakorlandó sóárulást tárgyzó 3ik úzenetre a' RR. ujjolag felszólíttatni fognak, hogy ezen kívánattól elállani sziveskedjenek. Megtörtént az egyezés a' magyar nyelv és nemzetiség, ugyszinte a' futóhomok tárgyában. Több más úzenet felolvastatása s közíratra bocsáttatása után a' vallásbeli úzenet első három szakaszai elfogadtatván, a' 4knél egy fiatal gr. megjegyzé, hogy e' törvény által mindenkinek megadatik lelkiismereti szabadsága, egyedül a' kath. lelkipásztornak nem. A' felek szabad választhatása ne mondassék ki, hanem csak az hogy a' vegy. házasságok bármelyik vallás lelkipásztora előtt törvényesen köttethetnek. (Elfogadtatik). Az 5ik szakasznál ugyanazon gr. indítványa fogadtatott el, melyet későbbi felszólításra így dictált: „Az ezentul kötendő vegy. házasságokból születendő gyermekek vallásbeli neveltetése iránt kölcsönös szabad egyezkedés által intézkedni, magokra az illető házasulandókra s illetőleg házas felekre hagyatik, s az illy magány-egyezkedések megtartása az egyezkedők jó hiszemére bízatik, a' nélkül, hogy ezen kölcsönös ígéret teljesítését akár bírói akár közigazgatási uton követelni lehessen. Ha a' házasságban élt szülék egyike meghalt, a' hátrahagyott gyermekek vallásbeli neveltetése iránt az életben maradt szüle intézkedik; ha pedig mindkét fél meghaloznék, vagy ha a' gyermekek gyámság alatt állnának, azon vallásban lesznek neveltetendők, mellyben őket az utóbb meghalt szüle nevelni kezdette, vagy neveltetni rendelte, s a' menyiben annak résziről sem egyik sem másik nem történt volna, vallásbeli neveltetésük iránt a' szülék egykori egyezkedése szolgáló szabályul. Ha pedig valaki által a' gyermekek felfogadtatának, vallásbeli neveltetésük iránt az, ki őket felfogadta, intézkedik. A' tanácskozás másik fontos tárgyát képező a' honosítandók iránti úzenet. E' tekintetben egy b. s' főispán a' pontonkénti tárgyalás előtt indítványt tön, mellynek elfogadtatása a' l a' honosítás jövedőre szükségtelessé s egészen elmellőzhetővé válnék. Mi a' honosítás czélja? Megjutalmazni az érdemeket. Kérdésznok tovább: megfellelték é az eddigi honosítások e' czélnak? Épen nem, mert tudjuk, hogy többnyire barátságból pártolják a' megyék köcsönösen az ajánlottakat. A' honosítás másik főoka az általa nyerendő birtokképeség vala; de miután ez legujabban törvényesen a' nememeseknek meg van adva, ezen ok is megszünt már most azon idegenekre nézve, kik hazánkban laknak. Olyanoknak pedig honosítás által birtokképeséget adni, kik a' magyar jószágok jövedelmét az országban kívül költik, veszedelmes lenne. Azért szólítottassanak fel a' t. RR. hogy e' tárgyat a' jelen körülményekben sziveskedjenek egészen letenni. Egy m. gr. s' főtszéki közbiró ezen helyesléssel fogadott indítványra csak azt jegyzé meg, hogy ő a' honosítási jogot egészen megszüntetni nem akarná, hanem ezen szép előjogot a' nemzetnek azok iránt megtartani kíváná, kik magoknak a' haza körül érdemeket szerzenek, vagy kik tökéiket honunkban elkölteni szándékoznak. Egy más gr. az idegeneknek a' nemzet közé felfogadtatását nem ellenezné, de azt megszüntetni kívánja, hogy ok a' kiváltságos osztályba vétessenek föl, mindig csak az adózók rovására történik. Azért a' honosítási eseteket csak azokra kívánja szoritni, midőn a' nemzet maga kinál meg valamely nagyérdemű idegent honosítással. Egy lángeszű gr. ha rajta függne, még a' magyarok közül is sokat kitörölne a' nemesek sorából, nem hogy még idegeneket is venne föl a' bárkába per Bausch und Bogen, a' honosítás mostani módja igen furcsa, midőn gyakran Péter Zapfel is protégáltatik. Ezen hibánk is az olesó liberalismusból ered. Némelly befolyásos hölgynek courmacherre van szükségé, egy másik idegen jó duellans, és illyen érdemek által szaporittatik aztán a' magyar kiváltságos osztály, s ezek töltik meg a' bárkát. A' nemzetnek ezen joga maradjon fen, de eddig annyinak adtuk meg a' honosítást, hogy becsét szinte már veszté is. A' többség a' l — i főispán indítványát elfogadta s az átküldendő úzenetben megállapított birtokképeség képezendi a' főindokot. Az e' tanácskozások közt tartott elegy. orsz. ülésben a' katonai szállásolás, futóhomok, vegy. házasságok s büntetőkönyv 3ik része iránti felírások s törv. javaslatok szokott módon ő Felsége elibe terjesztettek.

330. ker. ülésb. nov. 5én 7 rendűt. javasl. hitel. után az országos pénztár jövedelmei beszédési s kezelés módját tárgyzó frdi válaszúzenet jöve tanácskozás

alá. A' FRR. kijelentik, mikép az általános közös teherviselés elvének felírásban leendő kimondásához nem járulhatnak, mivel az a' RR. megismerése szerint is ez alkalommal olly általánosságban nem létesíthető, a' t. hozás feladása pedig nem általános elvek felállításában hanem a' felállított elvek értelmének szoros meghatározásában s tetteles alkalmazásában fekszik, miért is ok azt egyedül a' kérdésben levő orsz. közpénztár-felállításra kívánják terjeszteni azon indoknál fogva, mivel az ajánlandó összeg a' közjöllét előmozdítására szolgáló s ennek hasznos eredményit az ország minden lakosi élvezendik. T. m. követe e' javaslatra nézve uymond: a' RR. a' közösen viselendő teher-elvállalás javaslatát ígen meglepettem s őszintén megvallom, nagy figyelmet gerjeszte bennem, mert ha meggondoljuk, hogy a' földi tábla egyik fractioja, melly ezen határozat előmozdítója vala, a' háziadó elvállalása ellen ez előtt két évvel a' megyékben minden erőszakos agitatio, mi az ügyet megbuktathatá, használt ha tekintem ezen tábla többségének utasítását, melly a' közös teherviselés elvállalása ellen van, mert azt a' megyékben épen a' földi tábla néhány egyedei ellenzettek: elcsodálkozom a' fordulatot, midőn a' FRR. itt a' közös teher alkalmazására hínak fel bennünket; részemről minden esetre szükségesnek tartom annak taglatatába bocsátkozást, melly motívumok vezérlehetők a' FRRket ezen lépésre; én azt látom, hogy ez igen mesterséges tatickával szövetett ezen munkálta; a' RR. kimondották a' felírásban az általános közös teherviselés elvet, mert csak ezen módon lehet a' hazára üdvét, boldogságot eszközölni; mi a' kimondott elvet nemcsak mostaura, de minden teherre értettük, azonban a' körülmények miatt jelenleg alkalmazni nem akartuk. A' FRR. megijedvén ettől, ok az elv kimondatását ellenzik, hanem hogy némi ürügy alatt magoknak népszerűséget szerezhessenek, a' liberalismus köpönyege alatt kimondják: mikép ok az elvek kimondásában nem kívánok büszkélkedni, hanem azt ezen tárgynál tetteles kívánják alkalmazásba venni. Nem azért, mintha ezen alkalmazást ellenzeni akarnám, kívánom mindazon indokot, mik a' FRRket ezen lépésre vezérletek, taglani, mert a' közös teherviseléshez szivesen járulok, hanem hogy a' nemzet lássa: mikép ezen liberalismus által is csak hátráltatni akarják az ügyet, mert, miután a' megyékben a' 2 1/2 milliót minden ügyekezeteik mellett sem buktathatták meg, most a' szabadelvűség köpönyege alá bujva, azt mondják: elég egy millió. Én szoros logika következtével, mihez a' fontolvaladók olly erősen kívánok ragaszkodni, s kik arról vádolják az általok ugynevezett rohanva haladókat, hogy a' szoros logikai következtést nem alkalmaztatják, ugy hiszem, a' közteherviselés alkalmazását, ha általánosan elfogadni nem akarjuk, azt legelőbb a' főálló terhekben, hogy a' szegény adózőkon, mellyek a' teher súlya alatt roskadoznak, kell kivíni, nem pedig ujra alkalmazva a' szegény nép terhet ujabbal tetézni. Mi, kik a' megyékben a' háziadó elvállalása mellett munkálkodtunk, hogy a' nemesség elsőben a' házi adót válla ja el s később a' többi teheren is osztozzék, nem a' FRR. ezen többségének n a g y része állott é ellenünk, s a' megyékben ezen kérdést megbuktatták, most pedig minden agitatio- megtagadás mellett Europa színe előtt kimondják a' közös teherviselést; ohajtom, hogy az igazságos elvek szerint oldassék meg, ha ez megtörténik, s most a' birtok-és hivatalképeség törvénybe iktattatik, s ha ehez jö még a' közteherviselés, akkor én Magyarországon többé conservativet nem ismerek; miért voltak akkor a' szatmári 12 pontnak olly rettenetes ellenségei, hisz a' FRR. annak legnagyobb részét elfogadták; ime vagy az alsó táblai oppositioinak capacitatioja használt, vagy pedig, hogy mostani fellépésük által a' 2 1/2 millió alól kibujhassanak. Mi, kik a' nemességet s a' főálló viszonyok szerint, bár nem a' legigazságosb módon, a' népet is képviseljük, mind a' mellett a' FRR. által javasolt közös teherviselés alkalmazását hirtelen eljárásunk által az elvet nem koczkatatjuk; meg kell komolyan fontolni ez ügy körül minden lépést: részemről megvallom, soha nem tudtam egy tárggyal is olly hamar megbarátkozni, mint épen ezzel, nem vizsgálván vajjon a' FRR. ezen eljárása liberalismusból eredő őszinteség volt é, vagy pedig csak alköpenyeg, nokem ez mindegy; én egy elvet látok benne rejleni, a' közös teherviselés elvét, annál fogva itt a' közös teherviselés alkalmazását elfogadom, azon reményben levén, hogy nekára hazánkban minden közteher igazságosan fog viseltetni; azonban az általunk határozott sommától el nem állok; a' FRRnek elég tágas mezejük volt a' megyékben az ellen működni, itt tagadom, hogy nekik joguk volna a' képviselői tábla által megszavazott összeg módosításába bocsátkozni, nekik erre joguk nincs; de más ol-

dalról azért sem kívánok elállani, mert azon 3 millióval, mit a' FRR. subsidumkép kívánok megajánlani, a' kituzott teendők közt nem sok sikert szerezhetni. Az utána szolt követ hasonlag pártolá a' közös teherviselés alkalmazását, én, uymond, e' mellett szoltam multkor is, a' RR. többsége az elv igazságát megismerte, s azt a' fölírásban kimondatni kíváná, a' következtetésnél nem lehet a' t. hozásnak mást tenni, mint mit elvileg igazságosnak mondott, alkalom nyitával tetteles alkalmazni; egyébiránt a' FRR. által ajánlott sommára nézve fájdalommas kebellet kénytelen vagyok tapasztalni, hogy azokat, kiket a' hon sokkal nagyobb anyagi tehetségekkel ajándékozott meg, mint a' köznemességet, a' hon java előmozdításában annyira fukarok; én előbbi határozatunktól semmi esetre nem állok el. Egy más m. követe mondá: ezen pontnál a' sommáról nincs szó, arról majd később szólhatunk, itt a' FRRket két különböző elvét állítanak föl, t. i. 1) a' fölírásban a' közös teherviselés elvét olly általánosságban, mint mi, kimondani nem akarják; 2) az elv kimondása helyett sokkal czélszerűbbnek találják a' most elvállalandó tethernél, a' közös teherviselést azonnal alkalmazni. A' t. RR. kimondották fölírásban azon meggyőződésüket, mikép a' haza boldogsága az általános közteherviselés behozása nélkül nem eszközölhető, e' nélkül nincs jövedője e' hazának, azonban ezen elv alkalmazását a' tudvalevő körülmények miatt elmellőztük; mi ezen elvet csak fölírásba kívántuk tétetni, mi kimondottuk meggyőződésünket, ennek igazságát a' FRR. elismerték, nem látom át, miért kellene e' miatt a' fölírás fölterjesztését most, midőn az országgyűlés végéből 4 — 5 nap van hátra, csak egy pillanatig is akadályoztatni, hiszen mi a' kimondott elv igazságáról most is meg vagyunk győződve, s annak, hogy ez a' fölírásban megemlíttessék é vagy nem? nagy erőt tulajdonítok. 3) azt mondják a' FRR., hogy a' közös teherviselés elve ne mondassék ki, hanem alkalmaztassék; én itt nem keresem senki szándékát, hogy ez által mi czélt törekszik elérni, de igen nagy nyereségnek tartom, hogy azon tábla, melly nem csupa aristokratából áll, hanem inkább tagjai nagy része az oligarchiához tartozik, kimondotta a' közös teherviselés alkalmazását, én ezt megragadni polg. kötelelességnek tartom, ha a' magas aristokratia a' közös teherviselés alkalmazását nem látja veszélyesnek, hogy lenne az nekünk rosz, nekünk, kik a' néphez olly közel állunk, s hogy magunkat föntarthatassuk, okvetlenül szükséges minélőbb a' nép érdekébe olvadnunk; mi, kik nemcsak az aristokratiának, de a' népek is képviselői vagyunk, miért ne ragadnók meg azon alkalmat, mit a' 10 millió nép ohajtvá vár; én mind utasítasom, mind meggyőződésemnél fogva azon frdi javaslatot, hogy a' közös teherviselés itt tetteles alkalmaztassék elfogadom, mert hiszem, hogy enuek ny o m á n a' közös teherviselés egész kiterjedésben alkalmaztatni fog. Ellenben egy más m. követe kinyilatkoztatá, miszerint a' FRR. egészen más nézetből indultak ki, ok a' szegény adóző nepet csak azért kívánják a' teherviselésbe vonni, hogy a' kiváltságos rend kevesebbet fizessen, ezt tanusítja az, hogy a' fölírásban a' közös teherviselési elv kimondatását ellenzik, az pedig égbekiáltó igaztalanság lenne, hogy a' szegény adóző nép terheit, miket már most sem bír elviselni, még ujabbal tetézzük; mert hát ugyan mi is az a' közös teher? én részemről egyebet nem ismerek, mint azt, hogy átlátván a' nép nyomtatását, könnyebbitésére a' közhaza terheit egyaránt fölösztjük, ha erről volna szó, ahoz szivesen járulnék, de én az által, hogy a' FRR. a' közös teherviselés elvét a' fölírásban kimondatni nem akarják, nem látok tiszta szándékot a' dologban, annál fogva ragaszkodom előbbi határozatunkhoz. Ez ellen ismét mondatott, mikép a' földi javaslat elfogadtatásából azon jó fog következní, hogy most elismerik a' közteherviselés igazságát s jövőre kénytelen lesz a' magas aristokratia, nemcsak a' nemesség ajánlata könnyebbitése végett a' terhet megosztani a' néppel, hanem ott is, hol a' nép a' közterheket eddig egyedül önvállal-in hordozta 'stb. Mások azon föltét mellett járultak a' földi javaslatához, hogy annyi összeget, mennyi itt a' népre ezen ajánlatból hárul, az orsz. pénztár a' házi adónak visszapótoljon. Végre szavazás sürgettetett s a' FRR. javaslatát nyomán a' közös teherviselés alkalmazása 25 szóval 23 ellen elfogadtatott; egyszersmind a' fölírásban az általános közös teherviselés igazságának kijelentése tovább is megtartatott. Tovább a' RR. által 4 évre megajánlott összeg 26 szóval 22 ellen ezuttal is meghagyatott. Végre kimondatott, miképen a' beszédés 1845. nov. 1ső napjától veszi kezdetét. E' tárgy végeztével áttérték a' RR. a' FRRnek az orsz. közpénztár jövedelmei beszédés és kezelés módjáról szóló válaszúzenetére. A' FRR. a' kívánt czélt leginkább ugy vélik elé-

rendőnek, ha egy részről a nemzetnek kellő ellenőrködése biztosítottatik, más részről a végrehajtó hatalom törvényes jogai is kellő figyelemben tartatnak, e szempontból indulva, a fölláttandó országos közpénztár és működése igazgatását egyenesen a Föls. által kijelölés nélkül kinevezendő egy személyre ruházhatandónak, a nemzet ellenőrködését pedig oly formán biztosítandónak vélik, hogy az igazgató köteles országgyűlésről országgyűlésre minden hivatalos tetteiről számot adni, s ha az orsz. Rdek bizalmatlanságukat föllírás útján kijelentik, hivatalától azonnal mozdíttassék el, egyébiránt pedig netalán elkövetendő vétségéhez képest az ország RR. által törvényes uton perbe fogathassék. Melly javaslat B. m. követének azon módosításával, hogy az igazgató a fördi táblánál ülésel bírjon, azonban kellő fölvilágosítás-adás végett a képviselői tábla sorompóji előtt megjelenni tartozzék, a bizodalmatlanság kijelentésére a kezdeményi jog a RR-nél maradjon, s addig míg a büntetőkönyv törvénybe iktattnai fog, felelet-revonás után a perbefogás a kir. tábla előtt történjék, miután a különvélemény 33 szóval 14 ellen megbukott, addig míg az országgyűlés legközelebb e tárgyban másképp rendelkezendik, elfogadtatott.

264d. orsz. rdi ülésb. nov. 5kén, a katonai élelmezési viszonyüzenet olvasatott föl, mellyben a FRR. közöltt észrevételek elfogadására fölszólítják a RRket; azonban kijelenték, mikép ha a RR. ehez járulni nem akarnának, hogy az ez érdembeni föllírás a föls. elibe juthasson, az idő rövidsége miatt úgy mint a RR. javaslat, fölterjesztését nem ellenzik; minélfogva a RR. előbbi határozatukat megtartván, a két tábla közti egyezség megtörtént. Továbbá az ítélmester által udaták a FRR. miszerint m. ezredkebeni tisztségekre honfak alkalmazása tárgyában átküldött 2d. üzenetet, folyóhomok iránt s azon v. házasságok törvényesítéséről, mellyek nem kath. pap által kötettek, szóló t. javaslatot elfogadták; s ezek s még más tárgyaknak a Föls. elibe terjesztése végett a RR. elegy. ülésbe hívatlak; honnan visszatérvén tanácskozás alá vették a közadó tárgybéli föllírás-javaslatot. A RR. nyilatkozott többsége a tegnapi megajánlott 4,300,000 fr. helyett a jelenleg fizetett közadómennyiséget szokott ovások s föltételek mellett megajánlta

265d. rdi ülésb. nov. 6kán reggeli 10¹/₂ órakor, köv. t. cikkek utasítottak a nm. udv. kanzelláriávali concertatióra: a) birhatási jogról; b) a hészem. táblánál a husvétutáni t. szünet, ugy általában a decr. napok eltörléséről; c) a jelen országgy. költségeiről. T. cikkek concertatiójára a cs. k. Föns. mult ülésben köv. tagokat nevezett ki a felső tábla részéről: nm. Majláth György országbíró és gr. Nádasdy Ferencz váci püsp. ő kegy. Tihanyi Ferencz temesi gróf, br. Majthényi Antal lipitai főispán, br. Vay Miklós és gr. Zichy Ödön ő mélt. Elfogadták azután az országgy. költségeiről rendelkező t. cikk; a magyar nyelv és nemzetiség tárgyábani t. javaslat tárgyalásánál pedig Horvátország követének azon észrevétele, hogy a törvény kifejezése a k. leirathoz alkalmaztassanak s így „Horvátország“ helyett „kaposolt részek“ az „országbeli“ helyett pedig „az ország határin belül“ tétessék, alaposnak találtván elfogadták. El tovább a ludovicea katonai intézet iránti föllírás, melly alkalommal a föns. Nádor annak eddigi létre nem jöttét leginkább a tőkék elégtelenségének tulajdonítá. Tárgyalták ennek folytában a szabad átmenetrül második rendi üzenet, s a 1791: 26. t. cz. 13. §. megemlítésére nézve a t—si gr. minapi indítványa fogantositatván, a RR. föl fognak szólítani, hogy ezen pontot a többiekkel, mellyek iránt az egyezség megtörténendik, egy t. cikkbe foglalván, annak bevezetésében az 1791: 26. t. cz. általánosan említtessék meg; melly indítványa a kath. egyház feje s több püspök is azon reményben, hogy a többi pont iránt is megtörténendik az egyezség, ráállottak. Hosszas vitatkozást idézett elő a Pesten építendő országház iránti üzenet. Egy gr. és országnagy emlékeztető a nm. gyűléseket, hogy jelenleg, miután az orsz. alapítóke egy millióra leszállított, ezen tétel a teendők sorából kimarad s így az épületről most fundus hja miatt szó nem lehet. A tervkészítésre jutalmul kitett ezer aranyat tekintve ugy vélekedék ő excja, hogy itt az orsz. választmány hatáskörén tul ment, miután különös utasítás nélkül az országot költséggel terhelte, mi pedig egy újabb orsz. választmányak a RR. által kívánt kiküldetését illeti, azon idegenkedésre emlékeztete, melylyel ezen tábla az országgyűlésen kívül munkálkodó országos választmányok iránt viseltetik. Azért föl volna szólítandók a RR., hogy ezen kívánatkól álljanak el, a beérkezendő tervekre nézve pedig ő cs. kir. Fönsége kéressék meg, hogy azokat illető szakértők által megítéltetni kegyeskedjék. Ez indítvány elfogadtat-

ván, még az ezer arany jutalom kihirdetése körül folytat hosszabb s közben vidám vitatkozások; egy gr. a választmány elnökét szólítván föl, hogy ő excja a tárgy végső eldöntéseig ezen sommát nagylelkűen előlegezni méltóztassék, melly fölszólítás egy gr. és főispán, valamint több tag által ismételtetvén, a választmány némelly tagjai a hatásköröntuli eljárást el nem ismerhették, azon esetre, ha az ország ezen sommát nem fogadná el, ok annak megtérítésében résztvenni ajánlkoztak. A tárgy velejére nézve több tag azt kívánta, hogy az országgyűléseknek Pesten tartása legsürgetőbb teendők közé tartozván, az országház-fölelítésre újabb alapítke szavaztassék; melly kívánság azonban elmellőztetvén, a RR. e tárgytól elállásra fölszólítottatnak. Végre még köv. föllírások s t. cikkek nézve történt az egyezség: a) a francia háborúról fönmaradt követelések; b) a lehuzási díj; c) a zsidók; d) a közadó tárgyában. Az ülés 2 óra után eloszlott.

331d. ker. ülésb. nov. 6án, Cs. m. követe szönyegre hozá a koronaörök választatását, s indítványozá: hogy jóllehet köztudomás szerint többen el vannak utasítással látva a t. RR. közül, de a mennyben ellenkező helyzetben, mint ő is, igen sokan vannak, kiknek nem szabad a koronaör-választásba mindaddig ereszkedni, míg a kijelöltek nevei le nem küldetvén, küldöktől utasítást nem kapnak, ez pedig az országgyűl. még hátralevő pár napjai alatt szinte lehetetlen levén, azon meggyékre nézve, mellyek a választásba nem ereszkedhetnek, a mult országgy. példája szerint tétessék ovás. Ez indítvány hosszab vitára nyújtott alkalmat. Némellyek az indítvány szerint ovást kívántak tenni s a választásba nem ereszkedni, ovástétel által látván a küldök jogait föntartatni, jövőre azonban kívánták a kijelölteket a küldökekkel közöltetni; mások ellenben — jóllehet utasítással nincsenek is ellátva — fön akarván a küldök jogait minden áron tartani, esküt különben is a haza jóllete előmozdítására s küldök jogainak sérthetetlenül föntartására tevén a választásba befolytani kívántak; voltak továbbá, kik azon okból nem akartak a választásban résztvenni, mert nem akarták küldöki jogait a rdi tábla regalista tagjaival egyvonalba tenni, hanem a kijelölteket a rendi táblával közöltetni, s ott szavazás alá eresztetni, mit az elnök tartozik megengedni, mertha meg nem engedné, akkor a tábla jogaiba vágná; de ez ellen mondatott, hogy azt kívánni jelenleg csupán a tábla c o m p r o m i s s i o j a lenne, mert az elnök előbbi szokáshoz ragaszkodva, a kijelöltek nevei áthozatalát nem engedendi meg, s ha ez esetben a RR. választani nem akarnának, a FÖRR. majd fognak választani; mondatott az is, hogy a koronaörök választása egyedül az orsz. Rendeknek van általadva, s errenézve nem is szükséges utasítás; de ennek többen ellenmondottak, mert a k ö v e t i t minden tárgyban küldöji utasítást tartozik teljesíteni, s azok érdekét képviselni; voltak némellyek, kik tagadták, hogy legyen joga a táblának a fölött határozni: ha vajjon bebocsátkozhatnak a RR. a választásba vagy sem, mert meggyék jogához tartozik a választás s mig törvény azt el nem törli, egyszerű határozattal azt nem vehetni el: azért bármint határozozon is a tábla, ok jogaikat szabadon fogják gyakorolni; továbbá szavazás sürgettetvén a tárgyra, emelkedett szó, melly az egész tárgyról vitatkozást idő-vesztegetésnek s eredménytelenek tartá, mert jelen tárgyban csak via facti intézkedhetnének a RR. via facti pedig mult időkből is okulva, az országgyűlés néhány napjai alatt már semmit sem létesíthetnek: azért egyszerűen kívánta a tárgy elmellőztetését, s a szavazást szükségtelennek látván, más szükséges tárgyakra kívánt áttálmenni. A tanácskozás eredménye végre azon kérdésben öszpontosult: ha vajjon jelen esetben annak idejében akarnak a RR. választásba ereszkedni, vagy nem? s 35 megye 11 ellen igenre szavazott. Ezután tanácskozás alá került a rdi válasz az ajánlatról is az ország. közpénztár jövedelmei beszedés s kezelés módjáról; a törvényjavaslat kezeléséről szóló 2ik fejezetét érdeklő észrevételeket a RR. kevés kivétellel elfogadák; a 9ik §. D pontjában álló s az igazgató intézvényeire vonatkozó „törvényes“ szót többen megakarták a szerkezetben tartani, azonban Pest megye azon indítványa folytán, hogy a „törvényes“ szó csak azon esetre hagyassék ki, ha a szerkezetben felállított felelősség elvét a Föls. elfogadja, különben pedig tartassék meg, 28 megye 16 ellen a „törvényes“ szónak kihagyását elfogadta. Átmenvén a beszedés módját érdeklő törv. javaslatra, mennyiben a m. FRR. e tárgyra nézve a t. RR. által a különvélemény szerint javasolt mód elmellőztetvél, az orsz. választmány javaslatát elfogadni kívánják, a RR. nem is akartak a választ e részébe bocsátkozni, hanem maradtak az előbbi szer-

kezet mellett. Ezután a magyar gazdaság egyes t. javaslatra nézve, mellyet a m. FRR. kihagyatni kívántak, ugyszinte a megürült egyh. hivatalok jószágának jövedelmére vonatkozó t. javaslatra nézve előbbi üzenetjük mellett maradtak: a horvátországi t. hatóságokra hármlott öszszeg általános kivettetésében ollyformán egyeztek meg, hogy a rovatban kivettelt somma adassék öszsze, s vettessék Horvátországra. Végre az előfogatokat kivéve, mellyre nézve a RR. előbbi üzenetjük mellett maradtak, a többi rész elfogadtatott.

266d. elegy. ülésb. nov. 6án esti 6 órakor országbíró ő kegy. elnöklete alatt felolvastatván és szokott módon lépecséltetvén kir. helybenhagyás alá köv. tárgyak terjesztettek: 1) a közadó tárgyában újabb föllírás; 2) a francia háboru okozta károk megtérítése iránti 3) a váltótörvényi módosítások; 4) lehuzási díj megszüntetése; s 5) a Ludovicea iránti föllírás. Végül elnök ő excja az ország Rdeit a holnap délután egy órakor tartandó koronaör-választásra hívá meg.

332d. ker. ülésb. nov. 6kán esti 6 órakor elegy ülésből visszajöven a RR. tanácskozás alá vették a ker. választmány jelentését a nemzeti színház iránt. A színházügyi orsz. választmány tudósításának 1) a színház átvételéről, 2) annak igazgatásáról szóló pontjai taglatlanul maradván, a RR. a pénztár állása s kezelése s a színház jövője iránt tanácskoztak; s a ker. választmány azon véleménye, hogy a mennyiben a t. hatóságok azon elmulasztása, miszerint törvényes kötelességeket annak idejében befizetéssel teljesíteni késedelmeztek, vagy sokan épen semmit sem fizettek még a rájuk eső illetőségéből, kivált főoka annak, hogy a színház-kezelésre s költségek pótlására az alapítke öszszegét is megkelle hiányosítani, illetőségeiket a z o n időtől fogva, mellyben Szepesmegye saját illetőségét lefizette, kamatostul fizessék, azon oknál fogva, mert ez a förvényben kimondva nincs, szavazat útján elmellőztetvén, határozatott: hogy kamatokat a netalán késedelmezők csak a jelen törvény kihirdetése utáni három hónaptól kezdve fizessenek. A jelenleg tartozó t. hatóságok s illetőségeik a következők: Bihar 5880 fr. 39 kr., Heves 2684 fr. 32 kr., Mármaros 1688 fr. 1 kr., Nyitra 3113 fr. 40 kr., Liptó 2429 fr. 53 kr., Pozsega 362 fr. 31 kr., Turóc 1535 fr. 12 kr., Ugocsa 20 fr. 16 kr., Csongrád 242 fr. 33 kr., Zaránd 550 fr. 45 kr., Kraszna 568 fr. 31 kr., Szolnok 1492 fr. 23 kr., Kővár 888 fr. 19 kr., Sz. k. városok közül Esztergom 271 fr. 44 kr., Korpona 214 fr. 24 kr., Pozsega 142 fr. Selmecz. 140 fr. Szatmárném. 134 fr. Horvátország 134 fr. Továbbá: Pest megyének s a részvényes társaságnak színház irányábani követelése (12,706 fr. 24 kr.) kifizettetni rendeltetett; a Szentmiklósy Rudolfféle 20,000 pftnyi adósságnak a színház pénztárába kamatostul leendő befizetése színházügyi választmányra rovatik kamat regressu az e részben érdeklét egyedeke; a megcsontított 400,000 pftnyi anyatóke kiegészítésére a conservatoriumra szánt pénzösszeg fog fordítatni. Színházi főigazgatóul: Pestmegyének egyik alispánja s egy Pest várostól kinevezendő egyed segítsége mellett, gr. Széchenyi István kiáltatott ki. Végül a Bartay Endre mostani igazgató s pénztárnokok által díjaik fölebbemeltetését illető folyamodványok nem javaltatván, az előbbinek biztosítékul a pénztárban tartott 1800 pftja kifizettetni határozatott.

267d. rdi ülésb. nov. 7én délelőtti 11kor. Az átmenet, országház, ország közszükségei, városi örökös bevallások és zsidókat illető választázenetek hitelesítettvén s rdi üzenetek elfogadtatván, tanácskozás alá került a Dunától a magyar tengerpartig vonandó vasut iránti második rdi üzenet. Hosszabb vitatkozásokot idézett elő egy lángeszű gr. beszéde, mellyet közlendünk s melly azon indítványt foglalá magában: nevezessék kevés tagból álló választmány, melly a fumei vaspályára 3 pct biztosítás mellett vállalkozókat keressen, kik ha nem találkoznak, kísérletet tegyen a kormányal, hogy e pálya statusköltségen építtessék s a neki adandó utasítás határin belül egyezkedést kössön. E közben a RR. elegy. ülésre megjelenvén, s k. kir. leirat a koronaöri megürült hivatalokra kijelöltek neveivel felolvasták, ezek az első koronaöri hivatalra: Ürményi Ferencz, Gyürky Pál s gr. Eszterházy Károly; a másodikra: Tihanyi Ferencz, Vay Miklós és Uzovics János. A kijelölteknek a tereméből eltávozta után Ürményi Ferencz és b. Vay Miklós egyhangulag megválasztatván, az utóbbi szokott ékesszólásával a fejdelem és nemzet ezen kegyelmét szívrhatólag megköszönte; az első koronaöri választásnál jelen nem levén. Eltávozáván a RR. termökbe, a fumei vasut körül folyt a tanácskozás, az indítvány elfogadtatott, s kivevén a kamatbiztosítás iránti változtatást, az utasítás többi pontjai a ki-

küldendő választmányátul is sinormértékül megtartatni kívántattak. Felolvastaték ezután az illető t.javaslat, melynek 9ik §. a) pontja iránt a' FRR. előbbi nézeteik mellett maradtak, a' többi rész megtartván.

333d. ker. ülésb. novem. 7kén. Tanácskozás alá kerültek 1) a' kir. városok, szabad kerületek és szabad községek elrendezése tárgyában átküldött földi választmányok, melyekre a' nélkül, hogy az üzenetek felolvastattak volna, közmegegyezőleg kijelenték a' RR., mikép multkor kifejtett nézeteikhez tovább is ragaszkodnak, mihez leendő járulásra a' FRR. ismételve felszólítottak. 2) A' vakok, siketnémák és tébolyodtak intézeteire nézve a' földi javaslat elfogadtatott olyképen, hogy a' fens. Nádor, mint kinek legnagyobb tudomása van az említett intézetek állapotáról, megkéretik, miszerint ez érdemben a' legközelebbi országgyűlést felvilágosítás végett tudósítani méltóztatásuk, olvastatott 3) a' k. kir. választásoknak a' t.javaslatok egyes szavaira kiterjesztése iránt érkezett kir. válasz tárgyában átküldött földi választmányok, mi észrevétel nélkül hagyott. 4) előkerült az urbéri törvények némely §§-nak módosítása iránti 2ik földi választmány. A' RR. előbbi nézeteik megtartása mellett különösen felszólítják a' FRR. hogy legelőbb azon t.javaslat fölterjesztésében, mely szerint a' jobbágyoknak a' téglá-és cserépsindely-égetés megengedtetik, egyezzenek meg. 5) A' FRR-nek az iránti választmány, hogy a' vámszabályzatban országgyűlésen kívül változás ne tétessék, el nem fogadtatott, ragaszkodván a' RR. kifejtett nézeteikhez. Ez által a' közmunkák iránti 2ik az orsz. ajánlatról 's az orsz. pénztár jövedelmei beszédés 's kezelésmódjáról szóló 2ik üzenet hitelesített. Ezután V. m. követe kérdést tön, hogy az országgyűlés eleje óta vezetett ker. naplóval mi történtek; némelyek Pozsony, mások pedig mivel a' nemzet Pesten ohajtja jövőben az országgyűlésnek tartatását, Pest megye levéltárába kívánták letétni, ezen intézet mellé csatlakozván az előbb nyilatkoztak is 's így kőzh a' t. r. z. t. mellett a' ker. napló Pest megye levéltárába letétni rendeltetett. Végre a' pénzügyi munkálat siettetése miatt a' nm. kir. Személynök azonnali orsz. üléstartásra kéretett meg.

267d. orsz. rdi ülésb. nov. 7kén a' concertatio alá adandó t.javaslatok 's azoknak kinyomatása iránt, mikre az egyezés megtörtént, rendelkezés tétetett. Ezután az orsz. ajánlatról, 's az or. közpénztár jövedelmei beszédés 's kezelésmódja 's közmunkák iránti üzenetek vétettek föl. Az elsőnek némely §§-ra tétettek észrevételek, de a' ker. szerkezet némi stylaris módosítással meghagyott. Felhozott ezután a' FRR-nek az átmenet tárgyában készített 2dik választmány, melyben reménylik a' FRR. hogy a' RR. méltányolni fogják azon kívánatot, miszerint ezen átmenetről szóló t.javaslat, a' vallás tárgyában alkotandó más törvényekkel összekapcsolatni fog, 's akkor megegyeznek abban, hogy az 1790: 26 t. re a' bevezetésnél általánosán történjék hivatkozás 's ez értelemben a' t.javaslat fölterjesztését hátráltatni nem kívánják; egyébiránt még megjegyzék, mikép itaz 1790: 26. t. 13 §. nem eltörléséről, hanem magyarázatról, mint a' k. k. leiratból is kitünik, van szó. Mire a' RR. kijelenték, mikép ez átmeneti t.javaslat egészen külön álló tárgy, 's a' többi vallásbeli tárggyal legkisebb összeköttetésben sincs, miután az ország Rendei annak külön fölterjesztésében megegyeztek, ez többé vitakozás tárgya nem lehet: hogy e' törvény a' többi vallásbeli törvénnyel összekapcsolassék, azon oknál fogva nem nyugodhatnak meg, mivel megtörténhetik, hogy a' fölterjesztett többi vallásbeli t.javaslatból ez országgyűlésen törvény nem alkottatik, az átmeneti törvény szentesítését ez által föl nem függeszthetik; egyébiránt ezen törvény által a' 13 §-t tökéletesen megváltoztottnak hiszik, annál fogva szóbeli üzenet mellett megkérdettni rendelték a' RR. a' m. FRR-et, hogy ezen különálló tárgy mikép leendő fölterjesztése iránt vélekedéseket nyilatkoztassák. Továbbá tudatott a' RR-el, mikép a' FRR. S. városa előterjesztése nyomán a' némely városoknál gyakorlatban levő örökbevallásokról szóló t.javaslatban megegyeztek, ugy a' magyar nyelv iránt átküldött t.javaslatban is, egyedül Horvátország helyett kapcsolott részeket kívánának iktatni; azonban ha a' RR. ezt nem akarnák tenni, nem ellenzik, hogy a' t. javaslat ő Föls. fölterjesztessék, vagy concertatio-ra adassék, azon pontok iránt pedig, melyekre még kedvező k. k. válasz nem érkezett, a' kedvező válasz kiadatása fölírás után szorgalmaztatni fog. Cs. m. követe azon pontot, miszerint a' horvátországi követek 6 év után kötelezettek a' magyar országgyűlésen magyarul szólni, fölfüggeszteni szorgalmazá, a' végett, mivel megtörténhetik, hogy a' jövő 1845 évbeli országgyűlésen is deákul beszélhetnének, holott a' k. k. választmány

akép van ez kifejezve, hogy már a' második országgyűlésen tartozzanak magyarul szólni; e' végett ő Föls. megkéretni kívánta, hogy a' törvénybe kimondatni méltóztatásuk: miszerint a' horvátországi köv. már jövő országgyűlésen tartozzanak magyarul szólni, ha pedig ezt a' RR. meg nem nyerhetnék, akkor a' k. k. válasz értelmezését ohajtja törvénybe iktatni; azonban a' fölfüggesztésre a' RR. többsége nem hajlott, de a' fölírásban megkérendik ő Föls. mikép engedje törvénybe iktatni, hogy a' horvátországi követek már jövő országgyűlésen magyar nyelven tartozzanak beszélni; különben a' kérdéses pont is concertatio-ra adatván, mert a' concertatio kereszttul ment törvény, ha ugyanazon tárgyban kedvező válasz érkezendik, befejezettek nem tekintethetik, hanem az újabb resolutio nyomán javítható. E' tárgy végeztével a' RR. koronaörök választása 's más tárgyak elintézése végett elegy. ülésbe mentek, honnan visszatérvén, egyik itélőmester azon észrevételeket jelenté, mik a' concertatiokor a' tárgyat t.javaslatokban a' kancellaria részéről tétettek, mely a' nyomban tartandó ker. ülésbe átvitetett. Kerül. ülésben az itélőmester által előadott észrevételek a' ker. elnökség által ismételve előterjesztettek, melyek mivel a' törvényben lényeges változást nem okozandnak, azonnal elfogadtattak; 's az ülés ismét országossá vált, hol a' ker. elnökség értesíté a' nm. kir. Személynököt és RR-eket a' kancellaria módosításai elfogadtatásáról.

A' nov. 3. ülésben kihirdetett k. k. válaszok: a) Ő cs. kir. Föls. stb. nevében. Az adónak, melyet az ország RR-ei f. é. oct. 3 lki a' zártas fölírásukban ajánlnak, mennyisége, a' legfelsőbb kincstár annyiféle közigazgatási terhei tekintetéből, 's az 1715: t. cz. szellemében kitarandó rendes katonaság céljának epen nem felélvén meg azért ő Föls. által, minden, az adózó nép fölsegítése és sorsa könnyítésére irányzott atyai egyenes igyekezte mellett is, melyre nézve magát senki által fölulmulatni nem enged, maga legfelsőbb kir. minden közállományi szükséglet fölsegítő tiszte miatt el nem fogadhatván, ő cs. kir. Föls. az 1715: 8 és 1790: 19. rendeleteire, 's a' mult országgyűléshez 1840: april 18-án bocsátott k. válaszára hivatkozván, ezekre támaszkodva, kegy. hiszi: hogy az orsz. RR. ő Fölségének a' közjót a' legfelsőbb k. kincstár áldozatival is előmozdító kegyesége tekintete vételétől vezéreltetve, nagyobb adómenynységet ajánlandnak meg; a' k. kincstár elleni követelések, a' mennyiben kiegyenlítve nem lennének, kiegyenlítettvén és az ez iránt megkezdett tárgyalások teljes igazságszeretettel elintéztetvén. Egyébiránt 'stb b) Ő cs. k. Föls. nevében stb. k. c) Ő cs. k. Föls. k. javálja: hogy a' Hrabovszkyféle alapítvány a' KK. és RR. f. é. oct. 5én fölterjesztett fölírathoz képest a' törvényekből kizikkessék. Egyébiránt stb. d) Ő cs. k. Föls. nevében A' KK. és RR. Buccari városban fölállítandó hajózási iskola tárgyában f. é. oct. 9én fölterjesztett felírása ő Föls. színe elibe jutván, arra nézve válaszul iratni megparancsolá: miután legújában Fiume városban egy illy hajózási iskola megállapított, egy illy új intézetnek ezen hely m a j d tőszomszédságában felállításának szüksége nem forog fen; azonban ő cs. k. Föls. megrendel, hogy más helyekről származó ifjaknak, kik kellő költségekben szükkölködnek, iskolai díjjajándékozás által nyujtassék mód a' hajózási tudományok megszerzésére. Egyébiránt stb. e) Ő cs. kir. ap. Föls. nevében: Az ő fels. a' KK. és RR. által f. é. oct. 30kán fölterjesztett hivatalképeségi törv. javaslatot illy értelemben szerkesztve: „Magyarország 's a' kapcsolt Részek benschületett vagy honosított lakosainak, bármelly törvényesen bevett vallásuak legyenek, akár kinevezés, akár választástól függő hivatalok megnyerésében az, hogy a' nemességhez nem tartoznak, akadályul nem szolgálhat:“ olly módon kegy. elfogadja, hogy annak foglalatja magyar udv. kancelláriájávali előleges vitakozás alá bocsátassék. Egyébiránt stb. f) Ő cs. kir. Föls. nevében: A' KK. és RR. által a' kegy. kir. előadások nyomán f. é. oct. 25én kelt feliratban fölterjesztett „hitelintézeti“ tervet ő Föls. a' tárgy fontosságához 's a' kegy. előadásokban tanusított, az ország kiállító erőinek a' közjólét gyarapodására minden al k a l m a s módokkal előmozdítását célzó buzgalomhoz képest megfontolta, 's az ezen ország és kapcsolt Részek iránti ezen őszinte készségének legvalóbb bizonyosságaul mind azt, hogy a' felállítandó magyar hitelintezet kötelezvényei a' bécsi cs. k. bürzén az ott divatozó mód szerint vétothessenek 's eladathassanak, megrendelte: mind egyszersmind megengedte, hogy az (a' hitelintezet) kötelezvényei leszámitása iránt az örökös tartományokban létező valamely biztos, nagyobb tökékről rendelkező, és szabályai értelmében arra képes közzintézzel szerződéseket is köthessen. Ő Fölsége ez intézetet a' fenforgó körülmények-

hoz képest egyébkint is elősegítendő, 's az intézet-igazgatósági tagok's alárendelteik és szolgálk fizetésbeli ellátatását 's a' kezelési költségek addiglan előállítását, mig az intézet alapja ugy megnő, hogy kiadásait a' jövedelmekből födözheti, kir. kincstára rovására elvállalta; egyébiránt pedig azon terv egyes pontjaira nézve a' KK. és RR-nek következőket jelenteni parancsol: 15. § helyesbben így szerkesztessek: „hogy az intézet azt, ki a' nyereendő költsön föltételeinek eleget nem teend, az általa e' részben teendőkre végzésileg figyelmeztetend;“ — 25. §. pedig ezzel összefüggőleg módosittassék; 27ik §. azon oknál fogva, mert az általa tervezett intézkedés az intézetre olly határozatlan kötelezést háritna, melyet ha az intézet rendelkezhető alapja erejét tekintve, ki nem elégíthetne, az intézet bizonyos kárt szenvedne; valamint a' 28. § vége is, mint mely a' 6. 7. §. rendeletével meg nem egyezik, kihagyassék; 34-dik §-ban pedig, hogy az ezen §-ban rendelt jelentés elmulasztásakor jogával éhessen az intézet, nyilván rendeltessék; 48. §. a' karhatalomról ezen végsorokkal: a' legközelebbi közgyűlésnek 's illetőleg tisztii ülésnek tudomásul adni tartozandnak, befejeztessék. A' 67. §-ra nézve ő Föls. ugyan kegy. megegyezik, hogy az ország központjától távolabb lakóknak könnyebbségére, mig 's mennyire a' körülmények engedendik, az általa kijelölendő kincstári pénztáraknál is történhessenek az intézet számára fizetések; mindazáltal kegy. kívánja, hogy eziránt maga utján 's módján a' szükséges intézkedések megtétetvén, mind ezen, mind a' következő 68. és 69. §. kihagyassék. A' 124dik §. tartalma az elején tett kegy. nyilatkozattal egybefüggőleg szerkesztetvén, mi az ország. választmányt illeti: ő Föls. ugyan orsz. választmány kiavezetésétől nem idegen, mivel azonban mind az, mi ezen választmányra az okszerű ellenőrség gyakorlásán kívül bizatnék, az intézet természetével ellenkező lenedne, 's ügyeinek gyors és kellő vitelét gátolandná, ő Föls. ezen akarathoz a' 126., 127., 133. és 134§§-javaltatván, 's a' 82. §. a) pontjából az orsz. választmányi tag, 's 125. §-ból pedig annak fölügyelési említése kihagyatván; 129. §-ban a' választmány hatásköre a' felfödözendő hiányokra nézve az ország Nádorához ennek orvoslás végett teendő tudósításra szorittassék; a' §. ide vonatkozó §. végre, jelesen a' 130., 131., 132., 135. és következők egész a' 140ig bezárolag hagyassanak ki. Mi pedig a' 141 §-t illeti: mennyiben az itt említett intézeti iratok és oklevelek alatt kibocsátandó iratok és kötelezvények is értenek, azoknak Magyarország kivüli forgalma valóban nagyon könnyítenék, ha ezen hitelvekhez, eredeti magyar szövegen kívül, német fordítás is mellékeltenék: ő Föls. az intézet javára egy új §-ban teendő ebbeli intézkedésre a' KK. és RR-et figyelmeztetni kívánta. Végre a' 144 §. mint a' föls. helybenhagyás alá mégn em terjesztett törvényre vonatkozó, és minthogy ugy is magából értetik, hogy ez iránt a' további intézkedés a' jövő t. hozásnak fönhagyatik, ugyszinte a' 145. §-nak legfelsőbbleg javalandó utasítások jövő országgyűlésig tartó időközű érvényességről szóló végszavai, valamint továbbá a' 146. §. is kihagyatván, ő Föls. egyébiránt kívánja, hogy a' 147. §-ban — a' hitelintezet munkálkodásának kezdetét illető határidő, a' még e' részben teendők kellő tekintetbevételével, 1845 évi nov. 1jére tüzessék. Egyébiránt stb.

Spanyolország.

A' követkamrai válasz fölírás kész, 's egészen olly színű és tartalmu mint a' tanácsé. Csupán Isturiz van ellenkező értelemben az alkotványreformi ügyben 's külön szavazatot szándékozik adni mintegy 20 követ által pártoltatva. Fölírás vitatásakor a' tanácsban hallatszott ugyan néhány ellenzéki hang, mik elszakadt hurrezgetések valának ugyan, de Charco, Vallejo, Santa-Olalla még is aggodalmaikat nyilvánították a' carlista celszövények iránt, szót emeltek a' nemzetörség lefegyvereztetése ellen, szükségesnek láták, hogy a' polit. vétkesek bünbocsánatban részesüljenek. Mire Martinez de la Rosa ékes előadásában, melynek olly nagymestere, a' kormány politikáját igazolni törekedvén, annak azon nemes s z á n d é k á t erősíté, miszerint tisztán törvényes állapotot szándékozik létesíteni; határozottan nyilvánítá, mikép d. Carlos és családja soha sem remélhetik, hogy celszövény által juthassanak ő fels. kir. lakába. Állítá aztán, hogy ámbár a' kormány mindent elkövet az egyház látható feje 's a' kiválólag értelemben ugy nevezett kath. nemzet közti őszinte kibékülés elővarázslására, mig ez a' nemzet kára 's áldozat nélkül eszközölhető. Egy szónok különös figyelembe ajánlá a' statusjavak vevői jogát, de a' pénzügyi miniszter azon észrevétele megnyugtató, hogy a' decretum bevezetése az ohajtott biztosítékot magában foglalja. Végre egy nem rég megjelent nyilatkozvány (Espanteróe) is szóban forgott,

melly alkalommal Narvaez nyilvánítja: mikép ha egy há-
látlan annyira megfedkezhetett is hona 's királynéja ir-
ránti tartozásáról, hogy kardot ránt a' forradalom mel-
lett, ezer meg ezer bátor férfi kel harcra, leküzden-
dők a' zavargásokat 's alkotmányos trónt 's közcsendet
védelmezők. Igenis! zsarnokság 's fejtelenség mindig ta-
lál kedvelőkre, ha még ezen romokból a' forradalom
vég körjelei ottan ottan föltünedeznének, nem sokára
el fognak azok enyészni. A' szenvedélyeket törvények
váltották föl, az utczai 's kávéházi mendemon-
dákat pedig törvényszéki és sajtói vitatások. Egyébiránt
a' táborfő parlamenti rendszerének fölalpja a' sereg
és tisztek buzgó szelleme, kiknek engedelmességéről
ujra hű dícsérő beszédet tartott. — A' reform ellenzői
napról napra szaporodnak. A' választmány a' királyné
házasságáról rendelkező új St mellőztetni, vagy don
Carlos családja kizárását ohajtja, ugyszintén a' ka-
tonaságot és clerust illető specialis törvényeket is. —
A' Buenavista palotát, Espartero hajdani diszlakát,
Krisztina királyné e' napokban vásárolta meg. — Ismét
összseesküvés! mi az által jött világosságra, hogy bi-
zonyos tiszti, részese a' merénységnek, történetesen ott
volt azon tanácsülésben, midőn Narvaez, a' válaszföl-
írás vitatásakor polit.rendszerét (lásd fölebb) fejteget-
te, 's annyira megindult a' miniszterelnök honfias be-
szédén, hogy tüstint hozzá menván mindent fölfedezett.
Ennek következtében számos elfogatás történt, mik
közt legnagyobb jelentőségű volt Prim tábornok elfoga-
tása. Reggel lepék őt meg lakán 's titkos őrizet alatt ki-
sérék el. De mivel ellenállástól féltek st. Ferdinand ez-
redből 150 embert alkalmaztak e' végre. Mondják, hogy
lefoglalt irományából szélesen elágazott összseeskü-
vésnek jutottak nyomába, melly behálózta egész Spa-
nyolországot 's oct. 28d. vala kitörendő; czélja azon-
ban sem több sem kevesebb mint Narvaez miniszter tár-
saival, Rianzares hgnőt, Valenciában és Barcelonában
pedig Roncali 's Meer b. tábornagyokat megölni. Barce-
lonai oct. 27d. telegrafi sürgönyök szerint oct. 27d. este
8 órakor két gyilkost fogtak el, mikor Meerre szín-
házba mentekor akartak rohanni, 4—5 száz veres sip-
kás rajzott erre egyszerre föl, de a' rögtön érkezett ka-
tonai csapatok elszéleszték a' kőborokat; 's negyvenet
elfogtak. Két tiszte 's egy rendőrt kézzurással sebe-
sítették meg. Oct. 28d. este rendőrök czirkálták be a' vá-
rost. A' csoportozás szigorun tiltaték 's hadi tszékét ál-
litottak föl. Az elfogottak közül négyet halálraítéltek. A'
mérséki statusujtók magas politikája mind a' mellett
nyugton követi pályáját, 's úgy hiszik, hogy f. hónap
alatt annyira haladnak, mikép december első napjaiban
a' kortes bezártván, a' polit. vitatkozások mezeje par-
lagon hagyatik. — Krisztina krné minapi összseeskü-
tetése után lemondott azon három millió évi járandóság-
ról melly sommát mint VII. Ferdinand özvegye 's vég-
rendelet szerint huzott. A' kormány kívánsága az, hogy
Izabella krné anyja amaz özvegyi tartás helyett kárpót-
lást kapjon. Illyesmit azonban kár bizgatni, mert a' kor-
tes majd vissza találja, pedig jog szerint, követelni a-

zontiz évi, 's évenként 12 millióra menő kormányzósági
fizetést, mit Munozzal korábbi 's titkos egybekelése ut-
án törvénytelenül huzott. Krisztina lejátszotta, mint
lászik pol. szerepét, 's Madridot elhagyni szándékozik,
valamelyik birtokába vonulandó.

Anglia.

Ellenborough I. irlandi helytartóságával már hall-
gatnak, e' helyett azonban Haddington grófot utódjaul
emeletik, ki a' tengerész miniszterség első lordja, de
hivatalát gyöngékedő egészsége miatt leteendi. — Oc-
tob. utóján kezdenek azon nagy munkához, mi Liver-
poolal átellenben a' Mersey Chefter felőli oldalán fel-
állítandó, mert ámbár Liverpoolban tág hely 's ele-
gendő kényelem van legkiterjedtebb közlekedésre, de
sokan még is osztoznak azon véleményben, hogy egy
tuloldali kikötő még nagyobb élénkséget idézend elő. 'S
hogy e' számítás nem alaptalan, mutatja azon körülmény
hogy valamennyi részvény, összes értékben 1,075000
font st. árú, elkelt még pedig egyedül a' közel megte-
lepült kereskedők 's földbirtokosok közt. Birkenhead-
nek nevezik a' helyet, hol ezen nagy munka létesül 's
ott több falu szegellik össze 's az 1801 még 16 ház je-
lenleg 2300ra növekedett. — Irlandról semmi új; e-
gyébiránt bár a' sajtóvilág nagy része nem helyesli a'
foederalismust, de ha O'Connell jónak lát ahoz ra-
gaszkodni: szintugy követi őt a' tömeg ezen, mint a'
másik bolygófény után. A' kérdés csak az: vajjon O-
Connell nem fogja a' repealre visszatérni? mi annál hi-
hetőbb; mert az előkelő whigek nem igen kapnak a'
foederalismuson 's az orangistáknak sincsen nagy ked-
vök hozzá. E' tekintetben ügydöntő erővel azonban a'
jövodelemgyűjtés sikere bírand, minek a' napokban lesz
ideusje; mi ha rosszul üt ki, a' néplekésülés csökkenését
tanusítja 's ekkor új hirt kell megpendíteni. O'Connell-
nek nagy családja van, mellynek létezése szoros viszony-
ban áll O'Connellével, sőt egyedül tőle függ; e' mellett
számos párthiveit látja el, Londonban parlamenti tag-
kép tartzkodása alatt, a' szükségességek 's így 28 e-
zer ft. st. mit számára ez évben szedtek, nem megveten-
dő. A' Portfolio foederalismus elleni okoskodása ezek-
ben pontosul, 's aligha legtöbb igazsága nincs: a' ki-
rályi hatalom sokkal szorosb korlátok közé van szorít-
va, mint sem két egymástól független ország közt szil-
lárd kapcsolatot létesíthetne. Mert hiszen nem a' fejdelem,
hanem a' parlament, sőt tulajdonképp az alsó ház teszi,
tartja fen vagy buktaja meg a' miniszterséget. Tegyük
fel most, hogy az angol parlament távolítani akarja azon
miniszterséget, mit az irlandi fen ohajt tartani, vagy
megfordítva: mellyik kívánatát teljesítse a' kormány?
Nem törné e' ki tüstint meghasonlás sőt komoly háboru
a' két status közt? Csak egy parlament kormányozhat-
ja e' két országot 's uralkodhatik azokon. O'Connell leg-
közelebb Limerickben nagy vendégségen volt jelen, mit
tiszteletére rendeztek. Jelenleg még mezei lakán tartó-
zik, hol szorgalmasan vadász 's ismeretes vendégsze-
retete gyakorlására elég alkalma van, mert csodáló 's

kiváncsi idegenek a' világ minden részéből fölkeresik,
mint németek, lengyelek, előkelő indusok stb. Az O'Con-
nell-adó f. hó 17d. fog Irland kath. egyházaiban be-
szedetni. Dániel fiaiban azonban szorgalmason vezérlik a'
dublini repealgyűléseket; utolsó heti jövodelem 476 ft.
sterl. volt. Ezen gyűlésben Hutchinson repealársaitól
bucsut von, mert megrongosolt egészségi állapotja a' te-
let Franciaországban tölteni kényszeríti; azonban testi
's lelki minden erejét hona jóllétére fordítandja. — Ma-
thew atya gyámolítására nyitott aláírás kedvező ered-
vényvel halad. Leinster hg 50 Fortescue gr. hajdan ir-
landi whig alkirály 25 fontot irtak alá; O'Connell pe-
dig lelkes felszólítást intézett az irlandiakhoz, maga i-
gen szép példával menván elő. Nemesak jelen pénzügyi
zavarából szándék őt kisegíteni, hanem egész életére is
biztosítani, hogy áldásteljes munkálkodását, gond nél-
kül folytathassa. — Egy Oldham melletti gyapotszövő
gyárban oct. 31d. iszonyu szerencsétlenség történt. Az
épület egy része ugyanis hirtelen összeomlott 's esti 9
óraig már 14 holtat takarítanak ki romok alól 's még
30—40 munkást nem találnak. —

Franciaország.

A' polytech. iskola új szerkezetét tárgyaló k. in-
tézvény oct. 30d. adatott ki; szerinte azonban kevés
módosítás történendik az intézkedésekben. Főnehézség
's a' növendékek elküldetésének lényeges oka azon sur-
lódáson alapul, hogy a' növendékek 's tanítók helye be-
töltésekor külön kijelölési lajstromokat mind tud. aka-
demiaja mind az oktatási osztály tanácsa beadák. Jö-
vendőre a' hadminiszter csak egy lajstromot tartozik el-
fogadni 's a't. — Gomer gőzös fregátot egy napról másra
várják Toulonba. E' mellett egy gőzös indult Tunis felé
Parceval Deschene altengerész nagyhoz azon parancs-
sal: hogy parancsnoksága alatt Ocean, Marengo 's Al-
gir sorhajóval haladék nélkül visszatérjen, azon ha-
jósapat kíséretére, melly a' Salernói hgasszonyt hoz-
za. E' hajósapat nov. 12d. leendett Nápolyban. Mont-
morencyhg a' rabszolga emancipatio-sság elnöke Buge-
aud algiri kormányzót arra szólítja fel, hogy munkálna
közre francia Afrikában a' rabszolga-kereskedés el-
fojtása iránt; Bugeaud azonban tagadólág válaszol, fő-
leg kényelmi szempontból 's azt kérdi: vajjon eljött é
már a' pillanat, mellyben az araboknak a' négerkeres-
kedést eltiltsák; politikai lenne ez intézkedés? csak a'
humanitas érdekeit mozdítaná az elő? Azonban ez in-
tézkedés akkor is létesíthetlen, ha a' roppant költsége-
ket tekintetbe nem vesszük is. Emlékezhetik ön, így foly-
tatja Bugeaud, hogy Franciaország 's Anglia e' két ha-
talmas nemzet erőközlési csak csökkenték a' rabszol-
gakereskedést, mit most annál kegyetlenebbül folytat-
nak. Mondhatom még, hogy az arabok gyakran szaba-
dokká teszik rabszolgáikat huzamos hű szolgálataik ut-
án vagy a' főnök 's egyik másik tekintélyes családtag
halomási esetére. Hagyjuk azon kísérleteket, mik a' ho-
ves francia fők elméletinek következményei, mert kön-
nyen meglakolnánk érzelgős könnyenhiúságunk-
ért stb. —

ÉRTESÍTŐ.

Trattner-Károlynál Pesten megjelent és Pozsonyban Wigand
Bécsben Beck, Kassán Hagen, Eperjesen Benzur, Debreczenben Csá-
thy és Telegdy, Eszéken Schechtl, Zágrábban Suppán Ferencz, Ko-
lozsvártot Tilsch, Sz. Fejrvártot Rááder stb. könyvárusoknál találhatik:

A' Szlavínokról,
azaz

Kérkedőkről,

A' trójai háborútól első Justinianus császárig. Értekezék **Horvát István,** a' Szé-
chenyi országos könyvtár őre a' magyar nemzeti museum mellett.
„SLAVANI in idiomate slavico idem ac GLORIARI, se JACTARE significat.“
Celsissimus Polonae Princeps,
Josephus Alexander Jablonovszki.
n. Sad rét, velinen borítékba fűzve ára 2 fr. 30 kr. pgő pénzben.

Ugyanez németül is megjelent illy czímmel:
„Urgeschichte der Slawen“

oder:
über die Slawinen
das heist „Prahler“

Pest, Baja és Ujvidék közti gyorskocsizás.

Alázatosan jelentjük az egész tiszti utazó közönségnek hogy egy igen jó ru-
ganyos ülésekkel készült kocsink indul vasárnap és csütörtökön Pestről Ujvidékre;
Ujvidékről pedig minden csütörtökön Pestre; második kocsink indul Pestről mun-
den kedden és pénteken Bajára; Bajáról pedig minden csütörtökön és vasárnap reg.
4 órakor Pestre. Utazási díj Bajáról Pestre 4, Pestről Bajára 3 pgő for. mivel most
az ut igen rossz; ha pedig megjavul, akkor még jutalmasbra szabjuk a' szállítási díjt.
Allomáshely Pesten: soroksári-utca a' két baknál, Baján: az oroszlán fogadó.
Ujvidéken: a' zöld koszorunál. Igen szívesen elvárják minél számosabb tagjait a'
tisztelt utazó közönségnek, alázatos szolgálói Bá Lind János, Markovic Pál
és Laud Miklós mint szállító vállalkozók.

Gőzösek járása 1844. novemberben.

Bécs és Pozsony közt a' „Duna“ gőzös indul mindennap regg. 6 órakor Pozsony-
bul Bécsbe 's Bécsből Pozsonyba 's vissza ugyanaz napon délutáni 3 órakor; tovább
bá, naponként indul Pozsonyba egy utazógőzös délutáni 1 órakor 's a' köv. napok-
ban Pozsonybul Pestre reggeli 6 órakor.
Pestről Pozsonyba 's Bécsbe naponként reggeli 7 órakor.
Pestről, Mohacs- és Eszékig minden csütörtökön reg. 6 órakor.
(Ezen gőzös szombatán reggel Eszékéről elindul 's Bajára mintegy 8 órára ér,
honnan vasárnap reg. 2 órakor Pestre indul.)
Pestről Zimony- és Drenkováig minden kedden és pénteken reg. 6 órakor.
(Drenkovából minden szombatán és kedden)
(Zimonyból — vasárnap „szerdán)
Ezen gőzös visszaindul (Vukovából — hetfőn „csütört.) regg. 2 órakor.
(Bajáról — kedden „pénteken)
Pestről Giurgevön és Galaczon által Konstantinápolyig (az olah részen lefelé)
november 1-, és 15kén.
Visszaindul Konstantinápolyból Galacra nov. 5-, és 19kén, azután Galacsról
Sela-Cladovi és Orsovára nov. 9-, és 23kán.
Pestről Vidd-n., Rustsukon és Galaczon által Konstantinápolyig (a' török
részen) november 8kán.
Visszaindul Konstantinápolyból Galacra novemb. 12kén, azután Galacsról
Gladosnicza- és Orsovára nov. 2kán és 16kán.
Pestről Zimonyba minden szerdán és szombatán 's visszaérkeznek elindulás
után hatod napra.

Gyógyszertár eladási hirdetvény.

P. n. Szekes-Fejermegyében keblezett
Lova-bereny mezővárosában jó karban
levő gyógyszertár, melly néhai Czilmann
Adolf végrendelete szerint edesanyjára
született Fróhnus Frzsebbete mostani
gyógyszerész Plat László nejere maradt,
Seninger Theresia mint hagyományos
kielégítésére a' tulajdonos által kielégi-

tési fundusul kijelöltetven 's így bírói fog-
tatás alá vetetven — jövő 1845i febr. 3ik
napján nyilvános árverés útján készpénz
fizetes mellett eladandó leszen; mirol a'
venni szándékozók ezennel hivatalosan
tudósítatnak. Kélt Lovasberényben nov.
5iken 1844. **Meszlényi Károly t. Fe-
jér** vegye föbirája.